

СИЛАБУС

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕЖИСУРИ ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	4
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	7 - 8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)	Лекції	44
Статус	Обов'язкова	Практичні	20
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Іспит - 8 сем.

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Гуйвін Валерій В'ячеславович, ст. викладач.
Профіль викладача	
e-mail	gudvin1702@gmail.com

ПІБ, посада	Пасічник Степан Володимирович, доцент кафедри, Заслужений діяч мистецтв України.
Профіль викладача	
e-mail	

ПІБ, посада	Ладенко Ігор Львович, викладач.
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Ladenko_2022.pdf
e-mail	igorladenko@gmail.com

ПІБ, посада	Петренко Лілія Володимирівна, викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Patrenko_2022.pdf
e-mail	lilith.inakshe@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр». Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної

програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теоретичні аспекти режисури драматичного театру», складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес засвоєння теоретичних засад режисури; розуміння історичних факторів формування професії, основних етапів її розвитку, опанування методології та техніки усіх елементів роботи над виставою.

Згідно з вимогами навчальної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- історичну основу формування режисури як професії;
- фундаментальні теоретичні засади;
- професійну термінологію;
- принципи роботи над створенням і втіленням задуму;
- різноманіття жанрів та стилів театрального мистецтва;
- специфічні особливості роботи над драматургією;
- психологію творчості.

Уміти:

- застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності;
- обґрунтувати базове значення законів сценічного мистецтва в структурі режисерської майстерності у драматичному театрі;
- самостійно мислити та знаходити необхідні виразні засоби при втіленні режисерського задуму у виставі;
- проаналізувати та дати об'єктивну оцінку результатів своєї самостійної роботи;
- упорядкувати добір літературного, музичного та інших матеріалів для вирішення постановочних завдань.

Здобуті знання та вміння забезпечують формування таких **компетентностей**:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

- СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.
- СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.
- СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.
- СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

- ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.
- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.
- ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.
- ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.
- ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

Перелік тем.

7 семестр.

1. Сутність театру як виду мистецтва, його походження.
2. Професія режисер. Шляхи формування, становлення та трансформації.
3. Основні поняття про театральні системи. Характеристика, особливості, сутність.
4. Методологія роботи режисера в театральній системі. Задум, робота з актором.
5. Мізансценування як окрема форма вираження ідейно-сміслового навантаження театральної системи. Різновиди, втілення у виставі.

8 семестр.

6. Жанрова система – структуроуворюючий елемент задуму майбутньої вистави.

7. Експлікація – план реалізації аналізу та режисерської ідеї в конкретну сценічну форму.
8. Режисерська поетика. Постановочні прийоми як форма сценічного висловлювання.
9. Системний аналіз драматургічного тексту. Створення, редакція, інтерпретація, текст.
10. Основні принципи акторської гри у різних театральних системах.
11. Семантика сценічного образу.
12. Тенденції розвитку режисерських методів та театральних концепцій на сучасному етапі.

Форми та технології навчання.

Лекційно-теоретичні заняття, групові практичні заняття, індивідуальні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси.

Навчальні аудиторії, репетиційні майданчики, відділ технічних засобів навчання, навчальна лабораторія медіа-технологій (фонотека, відеотека), гаджети, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, інтернет ресурси, кабінет історії театру, бібліотека. У разі дистанційного навчання усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни матеріали викладені у системі дистанційного навчання MOODLE, заняття проводяться на платформі Zoom.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНК A ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре (дуже добре)	
75-81	C	добре	
64-74	D	задовільно	
60-63	E	задовільно (задовольняє мінімальні критерії)	
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не
1-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	зараховано

Критерії оцінювання знань студентів

90–100 балів - здобувач в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або всеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях, творчих конкурсах чи фестивалях.

82–89 балів студент добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно впорався з усіма поставленими завданнями, фахово підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів - студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо фахово підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів - здобувач не в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність фахово підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного контролю. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

0–34 балів студент не володіє знаннями з усіх розділів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав іспиту. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних конкурсах творчих робіт, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладення дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література:

1. Античні поетики: Арістотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Горацій. Про поетичне мистецтво. - Київ: Грамота, 2007. - 168 с.
2. Брехт Б. Про мистецтво театру. – К.: Мистецтво, 1977. – 364 с.
3. Брук Пітер: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Я. Винницька, О. Матвієнко. – Львів: 2005. – 136 с.
4. Грицан А. В. Виховання режисера : психофізичний та інтелектуальний тренінг [Текст] : навчальний посібник / А. В. Грицан. 2-ге вид., переробл. та доповн. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 188 с.
5. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. – Львів: вид. Львівського держуніверситету ім. І. Франка, 1999. – 186 с.
6. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
7. Кісін В.Б. Режисура як мистецтво та професія. - К.: НО Центр «АЕЛС-технологія», 1998.
8. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон. Київ: Фенікс, 2012.
9. Кнебель М. Й. Про дієвий аналіз п'єси і ролі / переклад з рос. Є. Стародиної. Львів, 2020. 92 с.
10. Крег Е.Г. Про мистецтво театру. – Київ. : Мистецтво, 1974.
11. Курбас Лесь. Філософія театру / Упоряд. М. Лабінський. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 917 с.
12. Липківська А. Світ у дзеркалі драми : монографія / Анна (Ганна) Костянтинівна Липківська . – Київ : Кий, 2007 . – 356 с.
13. Никоненко, Р.М. Пластична режисура в українському театральному мистецтві кінця ХХ - початку ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 / Никоненко Руслан Миколайович ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - Київ, 2021. - 16 с.
14. Патріс Паві Словник театру. – Львів, 2006. – 640 с.
15. Пацунов В.П. Експериментальна режисура : курс лекцій для студентів спеціалізації «Сценічне мистецтво». Київ : КНУКіМ, 2017. 100 с

16. Режисура українського театру: Традиції і сучасність. К.: Наукова думка, 1980.
17. Сахновський-Панкєєв В.О. Драма і театр. К.: Мистецтво, 1982.
18. Станішевський Ю. Шляхи і проблеми розвитку національного режисерського мистецтва в контексті історії українського драматичного театру // Сучасне мистецтво. - 2004. - Вип. 1. - С. 154-170. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2004_1_13
19. Чайковський, Д. С. Шляхи розвитку режисури як професії : навч. посібник для студ. режисерської спеціалізації ін- тів культури. - Львів, 1997. - 140 с.